

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

Leadership of School Administrators in the 21st Century Affecting
the Effectiveness of Schools under Udon Thani Primary Educational
Service Area Office 1

พระครูสุนทรวินัยรส

Phrakhrusunthonwinairot

ทองคำ เกษจันทร์

Thongkham Ketchan

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์

Master of Education in Educational Administration,

Mahamakut Buddhist University, Kalasin Buddhist College

दनय लामकाम*

Danai Lamkham

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยพิจัยบัณฑิต

Bachelor of Public Administration, Major in Public Administration,

Faculty of Political Science and Public Administration, Pichayabundit College

Corresponding author, e-mail: namedanai@gmail.com*

วันที่รับบทความ (Received): 6 พฤษภาคม 2569

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 27 พฤษภาคม 2569

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 1 มิถุนายน 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารและครู 324 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.974 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .753$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .116 ถึง .908 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษามีค่าอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 70.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบได้ คือ

$Y = 1.508 + .783X_3 - .225X_1 + .109X_4$ และสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ คือ $Z = 1.015X_3 - .308X_1 + .109X_4$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study the level, relationship and predictive of leadership of school administrators in the 21st century affecting the effectiveness of schools under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1. This is quantitative research the sample group consisted of 324 school administrators and teachers. Which was obtained by proportional stratified random sampling. The research instruments were 5 rating scales of questionnaire. A reliability value for the entire version of 0.974. Statistics used included mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and Multiple Regression Analysis using Stepwise. The results were found: The relationship of leadership of school administrators in the 21st century and the effectiveness of schools was at a highest level in every aspect and correlated positively high level ($r = .753$) of .01 of statistical significance with a multiple correlation coefficient between .116-.908 can be used to predict the effectiveness of schools was 70.50 percent. There were statistically significant relationships at the .01 level. The predictive equation in the form of raw score was $Y = 1.508 + .783X_3 - .225X_1 + .109X_4$ and $Z = 1.015X_3 - .308X_1 + .109X_4$

Keywords: Leadership; Leadership of School Administrators in the 21st; Effectiveness of Schools

บทนำ

ความท้าทายที่คนไทยและองค์กรในปัจจุบันต้องเผชิญ คือ แนวคิดและความคาดหวังของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของศตวรรษที่ 21 ขณะที่ระบบ ระเบียบ และกฎเกณฑ์ต่างๆ ยังคงยึดติดกับรูปแบบการทำงานในศตวรรษที่ 19-20 ส่งผลให้การก้าวเดินไปข้างหน้าในช่วงแห่งการเปลี่ยนผ่านครั้งสำคัญนี้เป็นเรื่องท้าทายต่อการพัฒนาคนไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกยุคใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ดังนั้น องค์กรที่จะสามารถก้าวข้ามความท้าทายดังกล่าวได้ จำเป็นต้องมีผู้นำที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม ผู้นำในศตวรรษที่ 21 จึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงจะมองเห็น “การเปลี่ยนแปลง” เป็นโอกาส พร้อมทั้งมีความสามารถในการค้นหาแนวทางที่เหมาะสม และสร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร (พรชัย เจดามาน, 2562)

ในปัจจุบัน เทคโนโลยียุคดิจิทัลได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงนับเป็นความท้าทายสำคัญของผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กร และผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งในด้านการตัดสินใจ การวางแผน การอำนวยความสะดวก และการมอบหมายงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตนเอง รวมถึงปฏิรูประบบครั้งใหญ่ เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ (ราชวิกรม อาทิตย, 2565) นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องอาศัยภาวะผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ

พฤติกรรมของบุคลากรและความสำเร็จของสถานศึกษาโดยตรง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการใช้อิทธิพลต่อการทำงานของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ภายใต้สถานการณ์และเวลาที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทุ่มเทความสามารถในการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดี ย่อมสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ดวงแข สุขประเสริฐ, 2563)

อีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ คือ “ประสิทธิภาพ” ซึ่ง จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือหรือดัชนีชี้วัดที่ใช้พิจารณาว่า หน่วยงานหรือองค์กรสามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด โดยเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์และความสำเร็จของงาน ซึ่งสะท้อนถึงผลงานที่องค์กรคาดหวังให้เกิดขึ้น สำหรับประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดี มีความสามารถในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนสามารถจัดการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิรัชธ เสาก้าว, 2561)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ภายใต้แนวคิดหลัก “เรียนดี มีความสุข” พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนควบคู่กับการสร้างความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนโดยตรง นอกจากนี้ ยังได้วางกรอบนโยบายด้านการบริหารและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2568) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของนักวิชาการ ดังนี้

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามทัศนะของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2555) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม โดยระบุว่าผู้บริหารไม่ว่าจะมีรูปแบบภาวะผู้นำลักษณะใดก็ตามสิ่งสำคัญที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คือ ความรับผิดชอบ ซึ่งต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมเป็นหลักทั้งในระดับตนเอง สังคม ประเทศชาติ และทิศทางของโลกในอนาคต

วิโรจน์ สารรัตนะ (2556) ได้ศึกษาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยระบุองค์ประกอบสำคัญ 10 ประการ ได้แก่ ความทันสมัย การมีสัมพันธภาพ การปรับตัว ความมุ่งมั่น การสร้างแรงบันดาลใจ ความทะเยอทะยาน ความโปร่งใส การเป็นพี่เลี้ยง ความซื่อสัตย์จริงใจ และพันธะรับผิดชอบ

ศรีธรา แหยมคง (2557) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ว่าประกอบด้วยความสามารถด้านการสื่อสารที่น่าเชื่อถือ มนุษยสัมพันธ์ที่ดี การคลี่คลายความขัดแย้ง และการเจรจาต่อรองเพื่อสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ในขณะที่ กรรณจรียา สุขรุ่ง และคณะ (2558) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาผู้นำแห่งอนาคตที่ต้องมีทักษะสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การสร้างพลังแห่งความเพียร การสนทนาเชิงสร้างสรรค์ การเข้าใจระบบที่ซับซ้อน และทักษะการเรียนรู้

ดุษฎีรัตน์ โกสุมภ์ศิริ (2558) ได้สังเคราะห์ภาวะผู้นำแนวใหม่เรียกว่า “ภาวะผู้นำแบบดุษฎีภาพ” ซึ่งประกอบด้วย 5 รูปแบบ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบผนึกกำลัง เชิงจริยธรรม ดิจิทัล ยอดเยี่ยม และสุนทรียสนทนา

พรชัย เจตามาน (2560) ได้กล่าวถึงผู้นำในบริบทไทยแลนด์ 4.0 ว่าต้องมีความสามารถในการเข้าใจและสร้างการเปลี่ยนแปลง เป็นนักคิดนักพัฒนา บริหารงานแบบประชาธิปไตย เป็นผู้ประสานงาน รวมถึงมีบทบาทด้านการสื่อสาร การประนีประนอม และการประชาสัมพันธ์

จากการวิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีทั้งหมด ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้นำเชิงจริยธรรม 2) ผู้นำแบบดิจิทัล 3) ผู้นำแบบสุนทรียสนทนา และ 4) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ในส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาพบว่า สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2552) ได้อธิบายหลักการสำคัญของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ หลักนิติบัญญัติ การมีส่วนร่วม ความเป็นกลางทางการเมือง ความเป็นมืออาชีพ ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพการศึกษา

ขณะที่ Lunenburg และ Ornstein (1991) ได้ระบุลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ได้แก่ ความปลอดภัยของสถานศึกษา ความเข้าใจในภารกิจ การมีภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศความคาดหวังสูง การใช้เวลาอย่างมีคุณค่าในการปฏิบัติงาน การติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน และความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบ้านกับโรงเรียน

Baldwin (1993) ได้จำแนกลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลออกเป็น 11 ข้อ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล 2) พันธกิจที่ชัดและเป็นจตุรรม 3) สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบ 4) บรรยากาศโรงเรียนเชิงบวก 5) ความคาดหวังสูง 6) กำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนบ่อยๆ 7) เน้นที่ทักษะพื้นฐาน 8) โอกาสสูงสำหรับการเรียนรู้ 9) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน 10) พัฒนาวิชาชีพที่เข้มแข็งสำหรับครู และ 11) การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจ

Hoy and Miskel (2001) ได้เสนอแนวคิดในการประเมินประสิทธิผลองค์กรโดยพิจารณาจาก 1) ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียน

ให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

สรุปจากการศึกษา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามทัศนคติของนักการศึกษา และงานวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสรุปตัวแปรประสิทธิผลของสถานศึกษาสรุปได้ว่า มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) การประกันคุณภาพการศึกษา 2) ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา 3) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 4) การมีส่วนร่วม 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 6) ความพึงพอใจในการทำงานของครู

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 230 โรงเรียน รวมจำนวนทั้งหมด 1,710 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 172 คน และข้าราชการครู จำนวน 1,538 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2568)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวนทั้งหมด 324 คน แบ่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 32 คน ครูผู้สอน จำนวน 292 คน ใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) กำหนดตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง โดยแบ่งเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) (Likert, 1961) มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.974 โดยมี 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 แบ่งเป็น 4 ด้านตามองค์ประกอบของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 แบ่งเป็น 6 ด้านตามองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ได้จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบตรวจสอบรายการชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคิร์ท และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ทดลองใช้เครื่องมือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในประชากร

บริบทใกล้เคียง คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 30 ชุด ทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.974

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ขออนุญาตดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ ให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 ชุด กำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยใน 7-15 วัน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 329 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วยผู้บริหารและครูจำนวน 324 ชุด

5. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 - 0.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 - 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้วยวิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Stepwise multiple regression)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับและอันดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ตัวแปรพยากรณ์	n = 324		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X_1)	4.57	0.52	มากที่สุด	2
2. ด้านผู้นำดิจิทัล (X_2)	4.56	0.52	มากที่สุด	3
3. ด้านผู้นำสุนทรียสนทนา (X_3)	4.58	0.51	มากที่สุด	1
4. ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_4)	4.54	0.53	มากที่สุด	4
รวม	4.56	0.52	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 แสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านผู้นำสุนทรียสนทนา 2) ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม 3) ด้านผู้นำดิจิทัล และ 4) ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับและอันดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ตัวแปรเกณฑ์	n = 324		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (Y_1)	4.56	0.52	มากที่สุด	3
2. ด้านความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา (Y_2)	4.58	0.53	มากที่สุด	2
3. ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา (Y_3)	4.59	0.51	มากที่สุด	1
4. ด้านการมีส่วนร่วม (Y_4)	4.55	0.53	มากที่สุด	4
5. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y_5)	4.53	0.54	มากที่สุด	5
6. ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y_6)	4.52	0.53	มากที่สุด	6
รวม	4.56	0.53	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 แสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 2) ด้านความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา 3) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 4) ด้านการมีส่วนร่วม 5) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 6) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวม

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	r	p
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประสิทธิผลของสถานศึกษา	.753**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 แสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวม ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .753$) ซึ่งอยู่ในระดับสูง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆
X ₁	1									
X ₂	.291**	1								
X ₃	.852**	.420**	1							
X ₄	.433**	.458**	.510**	1						
Y ₁	.908**	.299**	.867**	.458**	1					
Y ₂	.540**	.321**	.717**	.375**	.523**	1				
Y ₃	.226**	.465**	.599**	.352**	.249**	.502**	1			
Y ₄	.240**	.280**	.435**	.375**	.283**	.459**	.566**	1		
Y ₅	.258**	.141*	.290**	.236**	.278**	.220**	.215**	.406**	1	
Y ₆	.232**	.133**	.248**	.169**	.214**	.129*	.116*	.137*	.174**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ตัวแปร 10 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .116 ถึง .908 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X₁) และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (Y₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .908 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา (Y₃) และด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู (Y₆) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .116

4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ตารางที่ 5 ค่าสถิติของตัวแปรพยากรณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวม (Y)

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	B	SE.est	β	t	sig
ด้านผู้นำสุนทรียสนทนา (X ₃)	.817	.667	.666	.783	.127	1.015	16.676**	.00
ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X ₁)	.832	.693	.691	-.225	.122	-.308	-5.304**	.00
ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X ₄)	.839	.705	.702	.109	.120	.126	3.574**	.00

$$R^2 = .705, a = 1.508$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 4 ด้าน มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านผู้นำสุนทรียสนทนา (X₃) ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X₁) และด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X₄)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านผู้นำเชิงจริยธรรม (X₄) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยการพยากรณ์ เท่ากับ 0.126 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้ร้อยละ 70.5

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = 1.508 + .783X_3 - .225X_1 + .109X_4$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = 1.015X_3 - .308X_1 + .109X_4$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่เหมาะสมสามารถส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดทิศทางและความสำเร็จของสถานศึกษา ในบริบทปัจจุบัน ผู้บริหารไม่ได้มีหน้าที่เพียงการบริหารงานด้านเอกสารหรือการควบคุมการดำเนินงานทั่วไปเท่านั้น แต่ยังคงต้องเป็นผู้นำที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ครูและบุคลากรในองค์กร รวมถึงมีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และการบริหารจัดการเชิงนวัตกรรม ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาให้สูงขึ้น และทำให้องค์กรสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนสอดคล้องกับบริบทของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง (ศิริประภา อัครภูวนา, 2565)

ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากที่ปรากฏจากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่เหมาะสมสามารถส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาได้ในหลากหลายมิติ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูและบุคลากร ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรภายในองค์กร ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานของครู และขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา พิมพ์แสง และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังมีค่าอำนาจการพยากรณ์สูงถึงร้อยละ 95.20 นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ มกรินทร์ กันเขตวิทย์ และวัฒนา จินดาวัฒน์ (2566) ยังพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อทั้งประสิทธิผลของสถานศึกษาและพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรในองค์กรการศึกษาจากผลการศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของศตวรรษที่ 21 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการอบรมพัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร โดยเน้นไปที่การเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาใช้เทคโนโลยี ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ และด้านการสร้างภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์เพื่อให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้บริหารที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความก้าวหน้าและพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและสร้างอนาคตที่ดีให้กับนักเรียนในอนาคตต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการบริหารจัดการเชิงโครงสร้างตามแนวทางดั้งเดิม แต่ต้องบูรณาการทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และชุมชนเข้าด้วยกัน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำที่มีลักษณะเชิงนวัตกรรมและการมีส่วนร่วมสามารถยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในด้านคุณภาพการเรียนการสอน การบริหารจัดการทรัพยากร และการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะช่วยขยายกรอบแนวคิดภาวะผู้นำจากการเน้นการสั่งการและควบคุม ไปสู่การเป็นผู้นำที่มีบทบาทเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ผู้ประสานความร่วมมือ และผู้ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับพลวัตของสังคมและเทคโนโลยี ในศตวรรษที่ 21 ทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเชิงปฏิบัติในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิผลและความยั่งยืนของสถานศึกษาในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีผลเกี่ยวเนื่องในการพัฒนาการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรนำภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 4 ด้านนี้ ไปปรับใช้ในการบริหารงานสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาสถานศึกษา การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาหรือส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารงานสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กรรณจรียา สุขรุ่ง และคณะ. (2558). *ผู้นำที่แท้แห่งศตวรรษที่ 21*. นครปฐม: ภาพพิมพ์.
- กาญจนา พิมพ์แสง และสุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 7(1): 50-60.
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: ฐานบัณฑิตจำกัด.
- ดวงแข สุขประเสริฐ และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สพป. สุพรรณบุรี 3. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 6(2): 496-511.
- ดุชฎิรัตน์ โกสมภักศิริ. (2558). *ภาวะผู้นำแบบดุลยภาพ-ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://leader1234.blogspot.com/2015/09/21-scholarly-article-equilibrium.html> [25 กรกฎาคม 2568].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรชัย เจดามาน. (2560). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.kroobannok.com/83312>. [25 กรกฎาคม 2568].
- พรชัย เจดามาน. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 เพื่อการเปลี่ยนผ่านการบริหารจัดการศึกษา 4.0 อย่างยั่งยืน, *RMU.J.*, 13(2): 27-35.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2555). *ออกแบบผู้นำการศึกษาใหม่: ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มุกกรินทร์ กันเขตวิทย์ และวัฒนา จินดาวัฒน์. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 9(1): 186-198.
- ราชวิกรม อาทิตย์ และคณะ (2565). การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา: การเรียนรู้แบบดิจิทัลและนวัตกรรมใหม่. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 5(4): 1724-1739.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

- วีรยุทธ เสาแก้ว.(2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 12(2): 59-70.
- ศรีธรา แหยมคง. (2557). *ทักษะการเป็นผู้รู้*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ศิริประภา อัครภูษิต. (2565). คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาใหม่ 2552-2555*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (2568). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา. กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2568). *นโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://udn1.go.th/archives/8784> [20 สิงหาคม 2568].
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Baldwin, L. (1993). *School Effectiveness Questionnaire (Manual)*. San Antonio: The Psychological Corporation.
- Hoy, Wayne K. & Cecil G, Miskel. (2001). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. 6thed. Mc Graw-Hill International Edition 2001.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Lunenburg, F.C. & Ornstein A.C. (1996). *Educational administration: Concepts and practices*. 2nd ed. California: Wadsworth Publishing.
- Scheerens, J., & Bosker, R.J. (1997). *The Foundations of Educational Effectiveness*. UK Pergamon: Oxford.
- Scholarly Article. *Equilibrium Leadership-Leadership for 21st Century*. [Online]. Retrieved from: <http://leaderl234.blogspot.com/2015/09/21-scholarly-articleequilibrium.html>. [20 August 2568].
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.